

MILAN VUKELIĆ — MIKULICA

Rođen je 17. srpnja godine 1919. u Alanu,¹ općina Senj, u kući siromašnih seljaka. U sedmočlanoj obitelji živi teško kao i stotine mladića ovoga kraja.

Pučku školu završio je u svom selu Alanu 1930. kao vrlo dobar učenik.²

Kao petnaestogodišnjak i najstarije dijete obitelji odlazi od kuće da se bori za vlastito uzdržavanje i da pomaže obitelj. Iako vrlo mlad radi na najtežim fizičkim poslovima u selu Vučjak — Vodice.³

1935. napustio je Alan i odlazi u Zagreb, a kako nije mogao dobiti stalni posao, povremeno radi na cijepanju i slaganju drva te teškim građevinskim poslovima.⁴

U traženju stalnog zaposlenja često je odlazio u Radničku komoru u nadi da će preko te organizacije i sindikata naći zaposlenje. Godine 1936. preko oglasa je našao zaposlenje kao pipničar u gostionici BENC, a stanovao je u blizini tvornice Simens.⁵

U gostionici u kojoj je radio održavali su se sastanci nogometnog kluba »Meteor«. Tu je upoznao igrače i rukovodioce kluba a isto tako i ostale omladince rajona gdje je radio i živio.⁶

Od godine 1937. do 1939. radio je u knjižari »Vasić i Horvat«, gdje je obavljao fizičke poslove a i dalje se nastavio družiti s drugovima koje je ranije upoznao te se uključuje u revolucionarni omladinski rad. Godine 1938. postaje član SKOJ-a a zatim pristupa Ursovim sindikatima.⁷ Tu se susreće s drugaricom Mirom Herceg, koja formira aktiv napredne omladine. Ona održava politički tečaj a u ovu aktivnost se uključuje i Milan.

Njihova aktivnost sastojala se u tome da razbijaju sve organizacije koje su bile protivne ideologiji SKOJ-a i KPJ. Aktivnost SKOJ-a i KPJ provodili su preko Ursovih sindikata i drugih masovnih organizacija na koje je KPJ imala utjecaj. Tu spada i organizacija »Priatelj prirode«, koja je organizirala izlete na kojima se čitala napredna literatura. Na području Zagorske i susjednih ulica organizirano je prosvjetno društvo »Ciglanica«, kroz koje je razvijana komunistička aktivnost. Milan je u ovom društvu vrlo aktivan.⁸

Godine 1939. dolaskom u rodni kraj, nastavio je s aktivnošću na liniji koju je provodio u Zagrebu. Donio je neke knjige koje je davao na čitanje. Povezao se s Vladom Knifićem i grupom naprednih omladinaca u Senju, koju sačinjavaju: Marko Balen, Ante-Braco-Matijević, Dušan Orlić, Branko Jurčić i Drago Kaloper, a od starijih Milan Vukelić (Kožunić).

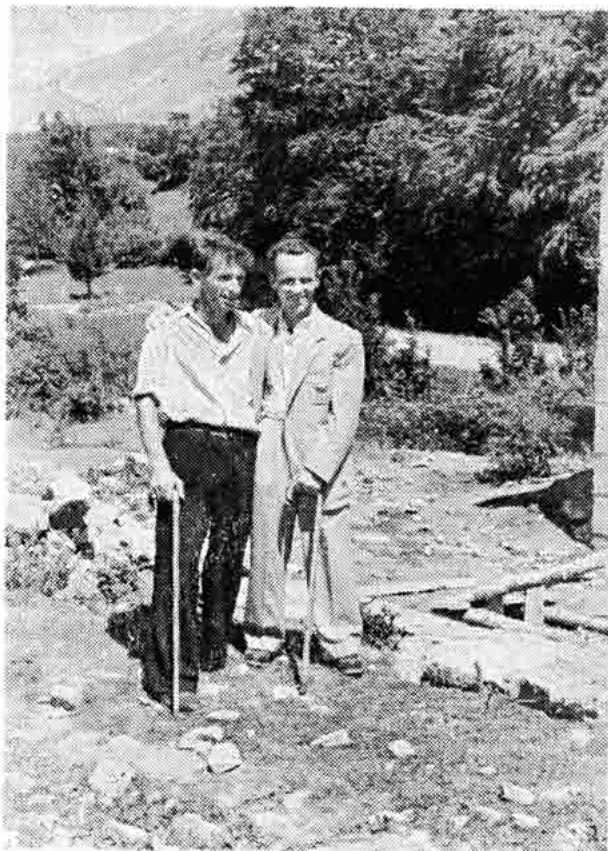
Sl. 48 — Milan Vukelić — Mikulica, istaknuti organizator ustanka u senjsko-krmpotskom kraju, politički radnik i komesar divizijske bolnice XIII pri morsko-goranske divizije Bolnica Rovinj, 1946.

Odmah se povezao s istomišljenicima u selima Krmpota, a među njima posebno s Milanom Pavelićem (Cambrom), Mirkom Balenom (Milićevim), Tomom Balenom (Pedulom) i Milom Balenom (Lujinim).

Pod njihov utjecaj potpali su i neki omladinci iz tih sela. Među aktivnijim drugovima iz tih sela s kojima je surađivao bili su Mirko Balen i Mile Pavelić. Prvi je neko vrijeme kao krojač radio kod Tome Strizića u Bribiru, a drugi se bio povezao s Milanom Mataijom iz Ledenica.⁹ Milanove ideje nailaze na odaziv i već 1940. uspješno organizira štrajk pilanskih radnika u Vodicama. Bio je to prvi organizirani nastup radnika ovoga kraja u borbi protiv eksploatacije.

Tu u Alanu dočekao je kapitulaciju Jugoslavije i okupaciju zemlje. Uviđevši svu opasnost u kojoj se našla zemlja, povezuje se s komunistima i naprednim drugovima Krmpota, Ledenica i Bribira te počinje raditi na pripremama za ustanak i 8. prosinca 1941. među prvima iz senjskog kraja odlazi u partizane. Prijavljuje se u partizanski logor, koji je prvi formiran u Mataija dragi. S nekoliko drugova radi na stvaranju vojne jedinice u Krmpotama i postaje njen prvi partijski sekretar.¹⁰

Sl. 49 — Milan Vukelić —
Mikulica i Marko Prpić
Saina, ratni drugovi. Sni-
mak iz vremena oko 1960.

Njegova aktivnost nije se svodila samo na vojne zadatke već i na podizanje političke svijesti naroda Krmpota i Krivog Puta.

U rujnu godine 1943. odlazi u 4. omladinski bataljon II primorsko-goranske brigade, gdje preuzima dužnost zamjenika komesara čete.

Kao iskusnom vojnom i političkom rukovodiocu Partije komanda rukovodstva XIII primorsko-goranske divizije dodjeljuje ga na dužnost komesara divizijske bolnice i povjerava odgovornu i humanu dužnost liječenja ranjenih boraca.¹¹

Godinu 1944. provodi u pripremama za nove dužnosti koje su očekivale njega i mnoge drugove u oslobođenoj domovini. Na jednom od tih tečajeva, koji je bio održavan u Glini, susreo je svoju buduću suprugu Dragu, koja je od prvih dana revolucije bila aktivan borac.¹²

Poslije oslobođenja Milan se liječi u Kraljevici, gdje mu je amputirana noga oboljela u ratu.

Poslije rata obavljao je mnoge partijske dužnosti na kojima se pokazao kao dobar, ozbiljan i discipliniran radnik.¹³

God. 1946/47. završio je srednju partijsku školu pri CKH u Zagrebu. Bio je nastavnik srednje partijske škole »Otokar Keršovani« pri OK KPH za Istru.¹⁴

Sl. 50 — Proslava Dana ustanka Hrvatske — narodni zbor u Krivom Putu — kod Odbora, 1950.

Neko vrijeme radio je na dužnosti upravitelja đačkog Doma industrijske škole u Rijeci, a zatim radi kao direktor poduzeća »Duhan«.¹⁵

Nakon odlaska u mirovinu, iako bolestan, ostaje aktivan u društveno-političkim organizacijama na području općine Rijeka i na otoku Ilovik na području općine Lošinj.

Za svoj samoprijegoran rad i razvitak socijalističkog društva odlikovan je mnogim ratnim i poratnim odlikovanjima.¹⁶

Umro je godine 1975. i pokopan u Krivom Putu, na posljednjem ispraćaju našli su se mnogi njegovi ratni i poslijeratni drugovi odajući mu posljednju počast.

BILJESKE

1 Podatke o Milanu Vukeliću-Mikulici prikupio je drug Mirko Vukelić. Ovom prilikom zahvaljujem drugu Vukeliću na ustupljenim podacima.

2 Isto.

3 Isto.

4 Neka sjećanja na revolucionarni rad u staroj Jugoslaviji i u NOB-u napisao Milan Vukelić-Mikulica.

5 Isto.

6 Isto.

7 Izjava Milana Pavelića. Drugu Paveliću zahvaljujem na ustupljenim podacima.

8 Vidi bilj. 4.

9 Isto.

10 Sjećanje Mirka Vukelića.

11 Vidi bilj. 4.

12 Za te svoje zasluge odlikovana je Partizanskom spomenicom 1941.

13 Izjava druga Milana Pavelića.

14 Vidi bilj. 4.

15 Izjava M. Vukelića.

16 Vidi bilj. 7.